

สงคราม (โรค) โควิด 19: อุปลักษณเชิงมโนทัศน์ของสังคมไทยและโลก ที่สะท้อนผ่านหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์

เอกพล ดวงศรี¹

(Received: November 10, 2022; Revised: February 8, 2023; Accepted: February 9, 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปลักษณที่สะท้อนอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] และวิเคราะห์หน้าที่ของอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] ในหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์ ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานและวัจนปฏิบัติศาสตร์ โดยเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยที่เผยแพร่ออนไลน์ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 – มิถุนายน พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 ผลการศึกษาพบถ้อยคำอุปลักษณที่เปรียบเทียบโควิดคือสงคราม จำนวน 162 คำ ถ้อยคำอุปลักษณเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการทำสงคราม สามารถจำแนกได้เป็น 8 กลุ่มความหมาย อุปลักษณดังกล่าวทำหน้าที่ 3 ด้าน คือ (1) หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด (2) หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ และ (3) หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ อุปลักษณนี้สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์หลายประการ เช่น การแพร่ระบาดของโควิด 19 คือ การรุกราน โควิด 19 เป็นภัยอันตรายของมนุษย์ซึ่งต้องกำจัดให้หมดไป และแพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ และวัคซีนคือที่พึ่ง

คำสำคัญ: โควิด 19 อุปลักษณสงคราม อุปลักษณเชิงมโนทัศน์ หน้าที่ของอุปลักษณ หนังสือพิมพ์ไทย

¹ นักวิชาการศึกษาคำานาญการ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรูู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
อีเมล: eakapon_3@hotmail.com

COVID-19 (disease) WAR: A conceptual metaphor of Thai and global society reflected in Thai online newspapers

Ekapon Duangsri²

Abstract

This research aims to study metaphorical expressions reflecting conceptual metaphor [COVID-19 IS WAR] and to study functions of conceptual metaphor in Thai online newspapers based on cognitive linguistics and pragmatic framework. Metaphorical expressions were randomly collected from Thai newspapers published online during the Coronavirus 2019 crisis from January 2020 to June 2021. The findings revealed that 162 metaphorical expressions compared COVID-19 with a war, and these expressions were classified into eight meaning groups. This conceptual metaphor revealed three functions: (1) ideational functions; (2) interpersonal functions; and (3) textual functions. Moreover, these conceptual metaphors reflect various meanings such as *the spread of COVID-19 is an invasion COVID-19 is a human crime that must be eradicated*, and *doctors, medical personnel, and vaccines are supporters*.

Keywords: COVID-19, war metaphor, conceptual metaphor, function of metaphor, Thai newspapers

² Educator, Professional Level, Bureau of Educational Standards and Learning Development,
Office of the Education Council, Ministry of Education
E-mail: eakkapon_3@hotmail.com

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 หรือ COVID-19) คือ โรคติดเชื้อที่มีสาเหตุจากไวรัสโคโรนา 2019 ที่เป็นสายพันธุ์ใหม่ซึ่งมีการระบาดในประเทศไทยและทั่วโลก โดยเริ่มแพร่ระบาดครั้งแรกที่นครอู่ฮั่น (Wuhan) สาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา และมีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วไปยังประเทศต่าง ๆ ต่อมาองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563 โดยประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีชื่อว่า “COVID-19” เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 และประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคระบาดใหญ่ (pandemic) เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2563 รวมทั้งประเทศไทยได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตรายลำดับที่ 14 ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 (ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่3) พ.ศ. 2563, 2563)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นทั่วโลกได้สร้างความเสียหายต่อมวลมนุษยชาติอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และส่งผลกระทบในวงกว้างต่อสุขภาพของประชาชนทั่วโลก โดยทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทย ในขณะนั้นต่างพยายามวางแผนรับมือเพื่อจัดการและสกัดกั้นการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ก็เป็นไปอย่างยากลำบาก เพราะเชื้อไวรัสมีการแพร่ระบาดและกลายพันธุ์อย่างรวดเร็ว ซึ่งสร้างความเสียหาย ทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สิน และความมั่นคงของชีวิต ดังนั้นเมื่อเกิดวิกฤตการณ์เช่นนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า การแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องมีการสื่อสารไปยังประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกันกับประชาชน ตลอดจนเพื่อสร้างความสามัคคีและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะเชื้อไวรัสร้ายให้สยบลงอย่างราบคาบ

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ในข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของไทยในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการใช้ถ้อยคำหรือรูปภาพที่สะท้อนอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์สงครามปรากฏเด่นชัดที่สุดและน่าสนใจ เช่น

(1) “บุคลากรทางการแพทย์เป็นกำลังหลักที่สำคัญในการต่อสู้กับสงครามเชื้อไวรัสครั้งนี้ ที่กำลังรุกรานประเทศไทยและประชาชนคนไทย

(แนวหน้าออนไลน์, 6 เมษายน 2563)

(2) “บึกตูด”..“ลั่น”ตัวเองเป็นแม่ทัพจะปกป้องนักรบที่เป็นแพทย์ พยาบาล จนท.สธ.ให้ได้ ขอโดดลงมาคุมการจัดหาหน้ากากอนามัยพร้อมเวชภัณฑ์ด้วยตัวเอง “ย่า”ปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ตั้งเป้าจัดการแพร่ระบาดให้เป็นศูนย์

(มติชนออนไลน์, 2 เมษายน 2563)

(3) “ได้เวลาแล้วที่พวกเราต้องเตรียมทำศึกแม้จะไม่มีอาวุธที่มีประสิทธิภาพและแม่ทัพที่เด็ดขาดเข้มแข็ง สิ่งหนึ่งที่จะช่วยยืดเหนี่ยวอุดมการณ์ของพวกเราไว้ในสถานการณ์เช่นนี้ คือคำสอนของสมเด็จพระบรมราชชนก”

(กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 13 มีนาคม 2563)

เมื่อพิจารณาล้อยคำหรือรูปภาษาจากตัวอย่างที่ปรากฏข้างต้นจะเห็นว่า มีการใช้ล้อยคำที่สะท้อนอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับสงครามอย่างเด่นชัดที่สุด ได้แก่ “กำลังหลัก” “ต่อสู้” “สงครามเชื้อไวรัส” “แม่ทัพ” “ปกป้อง” “นักรบ” “คุม” “ขจัด” “ทำศึก” “อาวุธ” และ “อุดมการณ์” จากตัวอย่างปรากฏการนำล้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของสงครามมาเปรียบเทียบกับโควิด 19 ล้อยคำเหล่านี้เป็นหลักฐานทางภาษาที่สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษามีมุมมองต่อการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการทำสงครามได้อย่างเด่นชัด

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้ศึกษาอุปลักษณะสงครามไว้ในสื่อต่าง ๆ เช่น การศึกษาอุปลักษณะตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน คือ งานของจิตติมา จารยะพันธุ์ (2539) ศึกษาอุปลักษณะสงครามในข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย อุษา พงษ์ชัยวิบูลย์ (2544) ศึกษาอุปลักษณะเรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนววรรณศาสตร์ปริชานในข่าวการเมืองไทยในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์พบการใช้อุปลักษณะสงครามในข่าวการเมืองไทยที่เปรียบเทียบการเมืองเป็นสงคราม และ Yao (2018) ศึกษาอุปลักษณะสงครามสู่ “ความผืนจีน”: มุมมองทางปริชาน พบว่า การใช้อุปลักษณะสงครามเป็นเครื่องมือช่วยอธิบายแนวคิด “ความผืนจีน” ได้อย่างเป็นรูปธรรม และสื่ออุดมการณ์ของผู้ใช้ภาษาอีกด้วย ด้านการศึกษาอุปลักษณะเชิงวิพากษ์ รัชนิญากลิ่นน้ำหอม (2560) ศึกษาน้ำท่วมคือสงครามและประชาชนคือเหยื่อ: มโนทัศน์ที่สะท้อนจากพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย ผลการศึกษาพบล้อยคำอุปลักษณะในพาดหัวข่าวเหตุการณ์น้ำท่วมสะท้อนมโนอุปลักษณะ [น้ำท่วม คือ สงคราม] มโนอุปลักษณะสงครามสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ 3 ประการ คือ น้ำท่วมคือการรุกราน น้ำคือผู้ทำร้าย และประชาชนคือผู้ถูกระทำ มโนทัศน์เหล่านี้แสดงแนวคิดของสื่อหนังสือพิมพ์ คือ น้ำท่วมเหมือนสงครามซึ่งเป็นเรื่องเลวร้าย กนกกาญจน์ วรสีหะ (2555) ศึกษาการชุมนุมทางการเมืองคือการทำสงคราม มโนทัศน์ที่สะท้อนจากอุปลักษณะข่าวการชุมนุมทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทย พบว่าในการรายงานข่าวมีการใช้ล้อยคำอุปลักษณะเปรียบเทียบผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่รัฐเป็นคู่ต่อสู้และเปรียบเทียบการชุมนุมทางการเมืองเป็นการทำสงคราม ธีระยุทธ สุริยะ (2562) ศึกษาภาพตัวแทนของชาวโรฮิงญาในวาทกรรมข่าวโดยใช้การวิเคราะห์อุปลักษณะเชิงวิพากษ์ จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า พบการใช้อุปลักษณะสงครามเพื่อนำเสนอภาพตัวแทนของชาวโรฮิงญาว่า “โรฮิงญาเป็นภัยอันตราย” โดยเปรียบชาวโรฮิงญาเป็นข้าศึกที่บุกเข้ามาในประเทศไทย และฝ่ายไทยจึงต้องป้องกันและวางยุทธการเพื่อรับมือ ซึ่งมีการใช้วงศัพท์ที่เกี่ยวกับการทำสงครามมาอธิบายเหตุการณ์ของชาวโรฮิงญาสื่อมโนอุปลักษณะ [การแก้ปัญหาโรฮิงญา คือ การทำสงคราม]

สำหรับงานต่างประเทศพบว่า มีการศึกษาไว้เช่นเดียวกัน เช่น งานของ Chiang and Duann (2007) ศึกษาโนอุปลักษณะเกี่ยวกับโรคซาร์ส (SARs) ในหนังสือพิมพ์ภาษาจีนแมนดาริน 3 ฉบับที่มีจุดยืนต่างกัน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า มโนอุปลักษณ์ที่เด่นที่สุดและพบในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับเหมือนกัน คือ มโนอุปลักษณ์สงคราม หรือ [SARS IS WAR] ด้านอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับโควิด 19 มีงานของ Sun (2021) ศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในการรายงานข่าวโควิดของสำนักข่าว KBS แห่งเกาหลี และสำนักข่าว CCTV ของจีน พบว่า สถานีโทรทัศน์ทั้งสองแห่งมีการใช้อุปลักษณ์สงคราม [COVID-19 IS WAR] ในการรายงานข่าว เป็นต้น ผู้วิจัยพบว่า ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ศึกษาอุปลักษณ์สงครามที่เปรียบกับโควิดมีเพียงงานของธนพล เอกพจน์ วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา และ ปานปั้น ปลั่งเจริญศรี (2563) ที่ศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคนไทยจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เปรียบเทียบ [ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ ศัตรู] แต่ก็เป็นการศึกษาเฉพาะถ้อยคำอุปลักษณ์ในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม และซิน เซีย และ ดิอนา คาซา (2565) ที่ศึกษาเปรียบเทียบถ้อยคำในการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนป้องกันโควิด-19 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทยพบว่า ทั้ง ๒ ประเทศมีการใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบโรคโควิด-19 คือ ศัตรู เท่านั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์ในสื่อหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์และหน้าที่ของอุปลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสารในครั้งนี้อย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ที่เปรียบโควิดคือสงคราม จากถ้อยคำอุปลักษณ์สงครามที่นำมาเปรียบเทียบกับโควิดซึ่งแสดงให้เห็นมุมมองของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อเชื้อไวรัสโควิด 19 ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานและอธิบายหน้าที่ของอุปลักษณ์ที่นำมาใช้สื่อสารในวิกฤตการณ์ดังกล่าวตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] ในหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์

2.2 เพื่อวิเคราะห์หน้าที่ของอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] ในหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

3.1 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.1.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์จากข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, ข่าวสดออนไลน์, คมชัดลึกออนไลน์, ฐานเศรษฐกิจออนไลน์, เดลินิวส์ออนไลน์, ไทยโพสต์ออนไลน์, ไทยรัฐออนไลน์, แนวหน้าออนไลน์, ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, ผู้จัดการออนไลน์, โพสทูเดย์ออนไลน์, มติชนออนไลน์, มติชนสุดสัปดาห์ออนไลน์, สยามรัฐออนไลน์ ทั้งนี้ ไม่เก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของท้องถิ่น โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม 2563 – มิถุนายน 2564 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19

3.1.2 ศึกษา เก็บข้อมูลและจำแนกถ้อยคำอุปลักษณ์ ตามนิยามถ้อยคำอุปลักษณ์ หมายถึง ข้อความหรือรูปภาษาที่แสดงการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่อยู่ต่างวงความหมายกันซึ่งอาจปรากฏหรือไม่ปรากฏคำแสดงการเปรียบเทียบก็ได้

3.1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ในข่าว ทั้งพาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อหาข่าว โดยเป็นถ้อยคำอุปลักษณ์หรือรูปภาษาที่ปรากฏซ้ำไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 จำแนกถ้อยคำอุปลักษณ์ เป็นการจำแนกถ้อยคำอุปลักษณ์จากถ้อยคำชนิดอื่นที่ไม่ใช่อุปลักษณ์ โดยอาศัยนิยามที่ใช้ในงานวิจัยนี้ตามแนวทางการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน

3.2.2 วิเคราะห์ห่มโนทัศน์ที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณ์ตามแนวทางการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน โดยใช้แนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980; 2003) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

3.2.3 วิเคราะห์หน้าที่ของอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์โดยใช้ของแนวคิดของโกทลี (Goatly, 1997; 1998) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

4.1 แนวคิดอุปลักษณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน

การศึกษาอุปลักษณ์เป็นแนวทางการศึกษาตามแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานที่นำเสนอโดย จอร์จ เลคอฟ (George Lakoff) และมาร์ค จอห์นสัน (Mark Johnson) ในหนังสือ *Metaphor We Live by* (1980) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของเรานั้นใช้อุปลักษณ์หรือการเปรียบเทียบแทบทั้งสิ้น อุปลักษณ์จึงมิใช่เป็นเพียงความงามทางภาษาที่กวีใช้เพื่อทำให้เกิดภาพพจน์หรือความงามทางภาษาเท่านั้น แต่อุปลักษณ์ปรากฏอยู่ทั่วไปจากการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เราใช้สื่อสารกันนั้นยังสะท้อนความคิด ประสบการณ์ของผู้ใช้ภาษาด้วย และเป็นผลผลิตจากมโนทัศน์ที่เกิดจากความเข้าใจและการมองโลกของมนุษย์ โดยนำสิ่งที่เป็นามธรรม ไกลตัวหรือไม่คุ้นเคย ไม่มีประสบการณ์ชัดเจน มาเปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็รูปธรรมที่สามารถมองเห็น สัมผัสหรือใกล้ตัวมากกว่า (เอกพล ดวงศรี, 2561) โดยเลคอฟและจอห์นสัน จำแนกอุปลักษณ์เป็น 2 ระดับ คือ

(1) อุปลักษณ์ในระดับถ้อยคำ เรียกว่า “ถ้อยคำอุปลักษณ์” (metaphorical expressions) หมายถึง ถ้อยคำที่เป็นการเปรียบเทียบซึ่งผู้ใช้ภาษาใช้สื่อสารกันทั่วไปในชีวิตประจำวัน

(2) อุปลักษณ์ในระดับมโนทัศน์ หรืออุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ เรียกว่า “มโนอุปลักษณ์” (conceptual metaphor) หมายถึง ความคิดที่มีลักษณะของการเปรียบเทียบในระบบการรับรู้หรือระบบปริชานของผู้ใช้ภาษา

ดังนั้น ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เราใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันจึงเป็หลักฐานสำคัญที่สะท้อนระบบวิธีคิดหรือมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา (รัชนิญญา กลิ่นน้ำหอม และ ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2551, น. 139) ตัวอย่างเช่น

ผู้ใช้ภาษาอังกฤษมีมโนทัศน์ที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณ์ว่า ARGUMENT IS WAR ดังปรากฏในคำกริยาที่ใช้ภาษาอังกฤษเลือกใช้เมื่อกล่าวถึงการโต้แย้ง (Argument) ดังนี้

- (a.) Your claims are indefensible.
- (b.) He attacked every weak point in my argument.
- (c.) His criticisms were right on target.
- (d.) I demolished his argument.

(Lakoff & Johnson, 1980)

ตัวอย่างข้างต้น (a.) - (d.) เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นมโนอุปลักษณ์ว่า [ARGUMENT IS WAR] การนำคำศัพท์ ได้แก่ indefensible (ไม่สามารถป้องกันได้), attacked (โจมตี), right on target (ตรงเป้าหมาย) และ demolished (ทำลาย) ซึ่งเดิมอยู่ในวงความหมายของสงคราม (WAR) มาใช้ในการกล่าวถึงการโต้แย้ง (ARGUMENT) นั้นแสดงให้เห็นว่า WAR มีลักษณะหรือคุณสมบัติบางประการที่สอดคล้องกับ ARGUMENT ในมุมมองของผู้พูดภาษาอังกฤษ

4.2 แนวคิดหน้าที่ของอุปลักษณ์ตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์

นอกจากการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานแล้วยังมีการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ด้วย โดยประเด็นที่นักวจนปฏิบัติศาสตร์สนใจเกี่ยวกับอุปลักษณ์ คือ หน้าที่ในการสื่อสารหรือหน้าที่ของอุปลักษณ์ โดยแนวคิดนี้เริ่มจากฮัลลiday (Halliday, 1994) ได้ศึกษาหน้าที่ของอุปลักษณ์ตามแนวคิดเรื่องหน้าที่ทางสังคมของภาษา ต่อมาโกทลี (Goatly, 1997 อ้างถึงใน ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556) ได้นำแนวคิดเรื่องหน้าที่ของภาษาของฮัลลidayมาเป็นแนวทางในการศึกษาและจัดกลุ่มหน้าที่ของอุปลักษณ์โดยสามารถศึกษาและรวบรวมหน้าที่ของอุปลักษณ์ไว้มากที่สุด 13 หน้าที่ ทั้งนี้ โกทลีได้แบ่งหน้าที่ของอุปลักษณ์ออกเป็น 3 ด้าน ซึ่งณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556, น. 106-107) ได้สรุปหน้าที่อุปลักษณ์ที่โกทลีเสนอไว้ ดังนี้

ตารางที่ 1 หน้าที่ของอุปลักษณ์

หน้าที่ของอุปลักษณ์		
หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด (Ideational Functions)	หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ (Interpersonal Functions)	หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ (Textual Functions)
- เติมช่องว่างในคลังคำ (Filling lexical gaps) - อธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมและเป็นแบบจำลอง (Explanation and modeling) - กำหนดมุมมองใหม่	- แสดงอารมณ์ความรู้สึก (Expressing emotional attitude) - ช่วยในการตกแต่งหรืออำพราง (Decoration, disguise) - เป็นการกล่าวเกินจริง	- ช่วยเรียบเรียงความ (Textual structuring) - เป็นบันเทิงคดีที่ช่วยสร้างโลกจินตนาการ (Fiction) - ช่วยให้จำ ทำให้โดดเด่น ใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มาก

หน้าที่ของอุปลักษณ์		
หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด (Ideational Functions)	หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ (Interpersonal Functions)	หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ (Textual Functions)
(Reconceptualization)	(Hyperbole) - สร้างความสนิทสนม (Cultivating intimacy) - สร้างอารมณ์ขันและใช้ในการเล่นทางภาษา (Humour and games)	(Enhancing memorability, foregrounding, and in formativeness)
หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิดและหน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ - เป็นแนวเทียบหรือเป็นการทิ้งเหตุผลเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังทำหรือไม่ทำบางอย่าง (Argument by analogy and/or false reasoning) - สื่ออุดมการณ์ (Ideology)		

ผลการวิจัย

5.1 ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม]

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] เป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมาย (conceptual domain) ของสงครามมากล่าวถึงการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผลการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] ในหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์ ผู้วิจัยพบถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวนทั้งสิ้น 162 คำ สามารถจำแนกตามกลุ่มความหมายได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ถ้อยคำอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม]

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม]	จำนวน ถ้อยคำ อุปลักษณ์	ร้อยละ	ถ้อยคำอุปลักษณ์
1. การทำสงคราม	6	3.70	ภาวะสงคราม, มหาสงคราม, ตึก, ตึกสงคราม, ตึกหนัก, สงคราม
2. เข้าศึกศัตรู/ต่อสู้/ผู้บุกรุก	5	3.09	ข้าศึก, ภัยคุกคาม, มหันตภัย, มั่น, ศัตรู
3. ผู้เข้าร่วมสงคราม	24	14.81	กองทัพบก, กองหนุน, กำลัง (พล), กำลังหลัก, กุนซื่อ, ขุนพล, ขุนศึก, (นาย) ทหาร, ท้า, ท้าพหน้า, นักรบ, นักรบชุดขาว, นักรบแนวหน้า, นักรบเสื้อกาวน์, นักรบเสื้อขาว, แนวหน้า, แนวหลัง, แม่ทัพ, แม่ทัพใหญ่, วีรชน, วีรบุรุษ, สรรพกำลัง, หน่วยกล้าตาย, ฮีโร่
4. การกระทำหรือกิริยาของ ข้าศึกศัตรู/การโจมตีของศัตรู	17	10.50	กระหน่ำ, คร่า (ชีวิต), ฆ่า, โจมต, เจาะ, โจมตี, ตีเมือง, ถล่ม, ทำลาย, ทำลายล้าง, บุก, ประชิด, ร้ายกาจ, รุก, รุกคืบ, รุกราน, เล่นงาน
5. การกระทำหรือกิริยาการ ต่อสู้กับข้าศึกศัตรู	61	37.65	กรำศึก, กล้าหาญ, กวาดล้าง, (การ) ทำสงคราม, กำจัด, กำราบ, คุมทัพ, ฆ่า, จัดการ, จัดทัพ, ต่อกร, (การ) ต่อสู้, ตั้งป้อม, ตั้งรับ, ต้าน, ตีดาวยุทธ, นำทัพ, บัญชาการ, บุก, ปกป้อง, ปรับทัพ,ปราบ,

จากตัวอย่างปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ “สงคราม” “มหาสงคราม” “ศึกหนัก” เปรียบการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 เป็นเหมือนศึกหรือสงครามที่มีความรุนแรง การทำสงครามในครั้งนี้เป็นการทำสงครามกับข้าศึกศัตรูที่ไม่ใช่มนุษย์ แต่เป็นเชื้อโรคโควิด 19 ศัตรูที่มองไม่เห็นซึ่งเปรียบเสมือนข้าศึกศัตรูที่เข้ามารุกรานจนก่อให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์ ทั้งนี้ การจัดการแก้ไขปัญหากับโควิดสะท้อนให้เห็นว่า “โควิด 19 คือสงครามที่ต้องเอาชนะ”

5.1.2 ถ้อยคำอุปลักษณ์ข้าศึกศัตรู เป็นการนำถ้อยคำที่มีความหมายเกี่ยวกับข้าศึกศัตรูมาเปรียบเทียบกับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือ โควิด 19 ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 5 คำ ได้แก่ ข้าศึก, ภัยคุกคาม, มหันตภัย, มั่น, ศัตรู

ตัวอย่างที่ 4 ข้าศึกที่มาประชิดรั้วบ้านวันนี้ ไม่ใช่ข้าศึกทางการทหาร แต่คือโควิด-19 ที่ประเทศ
ต้องต่อสู้เอาชนะเพื่อความอยู่รอดปลอดภัยของประชาชน

(แนวหน้าออนไลน์, 2 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 5 “บึกตู่” เชิดชู บุคลากรทางการแพทย์ เป็นนักรบแนวหน้า ต่อสู้กับข้าศึกที่มองไม่เห็น

(มติชนออนไลน์, 3 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 6 ความร้อน คือเกราะคุ้มครองภัยจากโรคร้าย “โควิด” มหันตภัยตัวใหม่อยู่ไม่ได้กับ
ความร้อนใกล้ ๆ 30 องศา แต่วันนี้ทั่วไทย อยู่ที่ 40 องศา บวกลบ...

(ข่าวสดออนไลน์, 4 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 7 การต่อสู้กับโรคระบาดในสมรภูมิโควิด-19 บุคลากรทางการแพทย์คือด่านหน้าที่
เข้าปะทะกับไวรัสตัวร้าย การสนับสนุนยุทธปัจจัยจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนักรบ
จะเก่งแค่ไหนก็ไม่สามารถต่อสู้กับศัตรูได้ด้วยสองมือเปล่า

(ผู้จัดการออนไลน์, 29 เมษายน 2564)

จากตัวอย่างปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ “ข้าศึก” “ข้าศึกที่มองไม่เห็น” “ศัตรู” และ “มหันตภัย” เปรียบโควิด 19 เป็นข้าศึกศัตรูที่เข้ามารุกรานและทำลายชีวิต โดยรัฐบาล แพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ และประชาชนทุกคนต้องร่วมกันต่อสู้เพื่อเอาชนะไวรัสตัวร้ายนี้ให้ได้เพื่อความอยู่รอดปลอดภัยของทุกคน การนำคำว่า “ข้าศึก” “ศัตรู” มาเปรียบกับเชื้อไวรัส สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาไทยมีมุมมองเชิงลบต่อเชื้อไวรัสว่า เป็นสิ่งที่น่ากลัวและสามารถทำให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์ได้ ถ้อยคำอุปลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนมโนทัศน์ว่า “โควิดเป็นภัยอันตรายของมนุษย์”

5.1.3 ถ้อยคำอุปลักษณ์ผู้เข้าร่วมสงคราม เป็นการนำถ้อยคำที่มีความหมายเกี่ยวกับบุคคลที่ทำหน้าที่ต่อสู้กับข้าศึกศัตรู รวมทั้งบุคคลมีส่วนร่วมในการทำสงครามมาเปรียบกับรัฐบาล แพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ และประชาชนที่ร่วมมือกันกำจัด ป้องกัน และรักษาโรคโควิด 19 ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 24 คำ

เช่น กองทัพ, กองหนุน, ขุนพล, (นาย) ทหาร, ท้า, ท้าหน้า, นักรบ, นักรบชุดขาว, นักรบแนวหน้า, นักรบเสื้อกาว, นักรบเสื้อขาว, แนวหน้า, แนวหลัง, แม่ทัพ, แม่ทัพใหญ่, วีรชน, วีรบุรุษ

ตัวอย่างที่ 8 ถ้าไม่ใช่ลุงตูไปนิมนต์ "อาจารย์หมอ" ระดับเกจิ จากทุกสำนัก มาร่วมร่ายมนตร์สยบโควิด ละครี่ปานนี้ดูไม่จืด คมยอได้ อย่าให้เกินระดับ 2 พัน กำลังทัพด้วย "ขุนพล-ขุนศึก-นักรบ" เสือกาว, พอจะเอาอยู่

(ไทยโพสออนไลน์, 7 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 9 "ผมจะติดตามด้วยตัวเอง เพื่อให้ทีมหมอและพยาบาลที่เปรียบเสมือน 'นักรบที่อยู่แนวหน้า' ต้องคอยต่อสู้และสกัดกั้นข้าศึกที่มองไม่เห็นด้วยความเสียสละและอดทน ผมในฐานะ 'แม่ทัพ' จะปล่อยให้กำลังหลักของเราต้องต่อสู้ภายใต้ความขาดแคลน ไม่ได้อย่างเด็ดขาด

(แนวหน้าออนไลน์, 2 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 10 ท่ามกลางการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 "นักรบชุดขาว" อย่างบุคลากรทางการแพทย์ คือทัพหน้าในการยับยั้งโรคระบาด ทั้งต้องรับมือกับความเสี่ยงจากโรคภัย และการกู้ชีวิตผู้ป่วยโรงพยาบาลรามาริบัติ คือ หนึ่งในทัพหน้าของศึกครั้งนี้ และกำลังต้องการ "กองหนุน" จากพวกเราทุกคนในการฝ่าฟันวิกฤตครั้งนี้

(ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 28 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 11 งานหนักของแม่ทัพใหญ่อย่าง "สุมาตู่ แห่งกองทัพ ศบค." ก็คือการสร้างความศรัทธา ...ให้เกิดขึ้นกับพี่น้องประชาชนให้ได้ เมื่อนั้นสุมาตู่จึงจะรบกับสงครามไวรัสได้สำเร็จและ เขาก็ต้องเด็ดเดี่ยวในอันที่จะลงโทษขุนศึกนายกองและบริวารที่กระทำผิดให้เห็นกันจะจะ

(มติชนสุดสัปดาห์ออนไลน์, 30 เมษายน 2563)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏถ้อยคำอุปมาอุปไมยผู้เข้าร่วมสงครามที่หลากหลาย เปรียบนายกรัฐมนตรีนเป็น "แม่ทัพใหญ่" หรือ "แม่ทัพ" แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ เปรียบเสมือน "ขุนพล" "ขุนศึก" "ขุนศึกนายกอง" "นักรบ" "กองทัพ" "กำลังทัพ" "กำลังหลัก" ที่ต้องต่อสู้กับเชื้อโควิด 19 "นักรบที่อยู่แนวหน้า" "ทัพหน้า" "นักรบชุดขาว" เปรียบกับแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องคอยรักษาผู้ป่วยและเผชิญกับเชื้อโควิด 19 เป็นด่านแรกในโรงพยาบาล และเปรียบประชาชนเป็น "กองหนุน" ที่ต้องคอยสนับสนุนและลดภาระของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ที่กำลังทำหน้าที่อย่างหนักในการรักษาผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัส ทั้งนี้ จากข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการเปรียบเทียบแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์เป็นนักรบหรือขุนพลอย่างเด่นชัด ซึ่งสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ว่า "แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์คือที่พึ่ง"

5.1.4 ถ้อยคำอุปลักษณ์การกระทำหรือกิริยาของข้าศึกศัตรู เป็นการนำถ้อยคำที่มีความหมายที่แสดงถึงการกระทำหรือกิริยาอาการของข้าศึกศัตรูมาเปรียบเทียบกับการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้เกิดการติดเชื้อและเจ็บป่วยของมนุษย์ ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 17 คำ เช่น กระหน้า, คร่าชีวิต, ฆ่า, จูโจม, เจาะ, โจมตี, ตีเมือง, ถล่ม, ทำลาย, ทำลายล้าง, บุก, ประชิด, รุก, รุกคืบ, รุกราน

ตัวอย่างที่ 12 ไวรัสมรณะลุกลามกระจาย ก่อความเสียหายใหญ่หลวง ทั้งคร่าชีวิตผู้คน สันสะเทือน
ภาวะเศรษฐกิจ กระทบธุรกิจการบิน การท่องเที่ยวชะงัก วงการกีฬาต้องยกเลิกการแข่งขัน
(ไทยรัฐออนไลน์, 15 มีนาคม 2563)

ตัวอย่างที่ 13 โควิดฆ่าเซลล์ภูมิคุ้มกัน ! นักวิทยาศาสตร์ถึงฤทธิ์เดช เหมือนเอดส์ผสมซาร์ส
(ข่าวสดออนไลน์, 12 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 14 หมอศิริราช ห่วงโควิด ประชิดกรุงเทพ อาจต้องล็อกดาวน์ เผยภาพเอกซเรย์ปอดคนไข้
(ข่าวสดออนไลน์, 19 ธันวาคม 2563)

ตัวอย่างที่ 15 ไวรัสจะโจมตีได้ทุกจุด เรามีทางเลือกเดียวคือต้องร่วมกันสู้ โดยทุกคนเป็นนักรบหมด
(ข่าวสดออนไลน์, 31 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างถ้อยคำอุปลักษณ์ข้างต้นมีการใช้คำว่า “ฆ่า” หมายถึง ทำให้ตาย (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ม.ป.ป.) “คร่าชีวิต” หมายถึง พრაณาชีวิตไป หรือการถูกข้าศึกศัตรูฆ่าเอาชีวิต เปรียบเสมือนการที่ผู้ติดเชื้อโควิด 19 เสียชีวิตจากการติดเชื้อหรือโรคแทรกซ้อนอื่น ๆ คำว่า “ประชิด” หมายถึง เข้าไปให้ใกล้ เปรียบเสมือนการที่เชื้อโควิดสามารถแพร่กระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และมีการนำคำว่า “โจมตี” หมายถึง ใช้กำลังบุกเข้าตี มาใช้ในการอธิบายลักษณะการแพร่กระจายของเชื้อโควิด 19 ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนไม่สามารถป้องกันได้ทันการณ์ ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่กล่าวมานี้เป็นล้วนเป็นคำที่อยู่ในวงความหมายสงคราม การเปรียบเทียบนี้ทำให้เกิดภาพการแพร่กระจายของเชื้อโควิด 19 อย่างรวดเร็วและความรุนแรงของเชื้อ ทำให้ประชาชนหรือผู้ป่วยเสียชีวิตและเกิดผลกระทบในด้านเศรษฐกิจอีกด้วย ถ้อยคำอุปลักษณ์เหล่านี้สะท้อนเห็นมโนทัศน์ที่ว่า “การแพร่ระบาดของโควิด คือ การรุกราน”

5.1.5 ถ้อยคำอุปลักษณ์การกระทำหรือกิริยาการต่อสู้กับข้าศึกศัตรู เป็นการนำถ้อยคำที่มีความหมายที่แสดงถึงการกระทำหรือกิริยาอาการในการต่อสู้กับข้าศึกศัตรูมาเปรียบเทียบกับแนวทางแก้ไขและป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส การสกัดการแพร่ระบาดของไวรัส การรักษาโรคที่เกิดขึ้นเพื่อขจัดหรือทำลายเชื้อโรค ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์มากที่สุด จำนวน 61 คำ ผู้วิจัยสังเกตว่าเนื่องจากเชื้อไวรัสโควิด 19 เป็นสิ่งที่เข้ามาทำลายชีวิตของมนุษย์ มนุษย์จึงต้องการกำจัดเชื้อโรคให้หมดไปเพื่อสุขภาพที่ดี จึงพบการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์นี้มากที่สุด เช่น กรำศึก, กำจัด, กำราบ, ฆ่า, จัดการ, จัดทัพ, ต่อกร, ต่อสู้, ต้าน, นำทัพ, ปกป้อง, ปรับทัพ,ปราบ, ผจญ, เผชิญหน้า, ฝ่าฟัน, พิชิต, พันฝ่า, ยกทัพ, รบ, รบทัพจับศึก, รับมือ, รับศึก, รุก, ล้างบาง, สกัด, สยบ, สู้, สู้รบ, เสริมทัพ, หยุดยั้ง, ห้ำหั่น

ตัวอย่างที่ 16 เปิดคำสั่งตั้ง 'ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19' บิ๊กตู่นำทัพต้านไวรัสจนรก

(ไทยโพสออนไลน์, 25 มีนาคม 2564)

ตัวอย่างที่ 17 “อาวุธสำคัญ” ขึ้นหนึ่ง ! ที่น่าจะช่วยขับเคลื่อนการรบเจ้าเชื้อโควิด-19 อันดับแรก คือ ต้องมี “จิตสำนึก”

(แนวหน้าออนไลน์, 3 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 18 รวมพลังรับมือสงครามโรคระบาด สู้กับโควิดฯ คนไทยต้องมี “จิตสำนึก” ช่วยกัน

เพื่อชาติ จำไว้ให้ขึ้นใจรวมกันตายหมู่-แยกกันอยู่เรารอด

(เดลินิวส์ออนไลน์, 3 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 19 นักรบเสื้อขาวจาก ม.อ.หาดใหญ่ยกทัพถึงภูเก็ตแล้ว ช่วย รพ.สนามแห่งที่ 2 ดูแล

ผู้ป่วยโควิด หลังกำลังพลในพื้นที่รักษานักมากกว่า 2 เดือนจนเหนื่อยล้า

(ไทยรัฐออนไลน์, 15 เมษายน 2563)

จากตัวอย่างการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ “ต้าน” “สู้” “กรำศึก” เพื่ออธิบายการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด โดยเปรียบเทียบการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโควิดกับการทำสงครามอย่างยากลำบาก การใช้ความเปรียบเทียบนี้ทำให้เห็นว่าการป้องกันเป็นการต่อสู้แบบตั้งรับโดยประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นผู้ถูกกระทำจากเชื้อโควิดซึ่งเป็นฝ่ายรุกรานอย่างชัดเจน เมื่อต่อสู้แบบตั้งรับแล้วจึงจะมีการต่อสู้เชิงรุก โดยมีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ “การรบ” “ยกทัพ” ที่แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้เชิงรุก เพื่อกำจัดและทำลายเชื้อโรคให้สิ้นฤทธิ์หรือหมดไป

5.1.6 ถ้อยคำอุปลักษณ์สถานที่ทำสงคราม เป็นการนำถ้อยคำที่มีความหมายเกี่ยวกับสถานที่ในการต่อสู้หรือทำศึกสงครามมาเปรียบเทียบกับพื้นที่หรือบริเวณที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 7 คำ ได้แก่ ด้านแรก, ด้านหน้า, แนวรบ, สนามรบ, สมรภูมิ, สมรภูมิรบ, หน้าด่าน

ตัวอย่างที่ 20 ส่ง 'นักรบชุดขาว' เสริมทัพสู้ศึกโควิด-19 สมรภูมิ 'ภูเก็ต' นำหวัง

(กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 15 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 21 "อนูทิน" รั้งชัย ?..นักรบเสื้อขาวรักษานักแค่ไหน ? ทุกนาที่คือชีวิต เสี่ยงเป็นเสี่ยงตาย

ด่านหน้าเผชิญเชื้อโรค เจ้าวยร้ายไวรัสโควิด-19 ไม่รู้ว่าจะชนะเมื่อไหร่

(คมชัดลึกออนไลน์, 15 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 22 เชื่อว่าการเผชิญหน้ากับ “สงครามไวรัสโควิด-19” ที่กำลังโจมตีประเทศไทย

อย่างหนักหน่วงเช่นนี้ ย่อมเป็น “สนามรบ” ที่ “บิ๊กตู่” ... ไม่เคยคาดคิดว่าจะต้องเข้ามาสู้วิกฤติ โดยมี “ประเทศ” เป็นเดิมพัน

(สยามรัฐออนไลน์, 28 มีนาคม 2563)

ตัวอย่างที่ 23 สงครามไวรัสโควิด-19 เคลื่อนสู่แนวรบด้านเศรษฐกิจ

(ผู้จัดการออนไลน์, 24 เมษายน 2563)

จากตัวอย่างปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์เปรียบโควิด 19 เป็นข้าศึกศัตรู แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ คือ นักรบ และใช้คำว่า “สมรภูมิ” “สนามรบ” “ด่านหน้า” และ “แนวรบ” ซึ่งหมายถึง พื้นที่หรือบริเวณที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส เปรียบได้กับสมรภูมิของการรบ หรือพื้นที่ที่มีการสู้รบกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณด่านหน้า ซึ่งหมายถึง โรงพยาบาล อันเป็นสถานที่ที่แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ปฏิบัติหน้าที่ ในการตรวจ รักษา และดูแลผู้ป่วยติดเชื้อและยังเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อด้วยจึงเปรียบเสมือนด่านหน้า ในการรบ การเปรียบนี้ทำให้เห็นภาพว่าพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 เป็นเสมือนสถานที่ ในการต่อสู้ระหว่างนักรบที่เป็นแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์กับเชื้อโควิด 19 รวมทั้งสถานที่ในการดำเนิน ธุรกิจการค้าที่ได้รับผลกระทบจากโควิดอีกด้วย

5.1.7 ถ้อยคำอุปลักษณ์อาวุธ เป็นการนำถ้อยคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการรบ เพื่อทำลาย ป้องกัน ต่อสู้หรือฆ่า รวมทั้งสิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพแต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้าย ร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ³ มาเปรียบเทียบกับเวชภัณฑ์ หน้ากาก ชุดป้องกัน วัคซีน เจลแอลกอฮอล์ การกักตัวที่บ้าน การรักษาระยะห่างทางสังคม ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 16 คำ เช่น กลยุทธ์, เกราะ, เกราะป้องกัน, ชุดเกราะ, ดาบ, พลัง, ยุทธปัจจัย, ยุทธวิธี, เสื้อเกราะ, อาวุธ

ตัวอย่างที่ 24 WHO เผยอาวุธฆ่าโควิด-19 'วัคซีน' เครื่องมือเดียวที่ทำให้โลกเป็นปกติ

(แนวหน้าออนไลน์, 16 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 25 คำสั่ง'บิ๊กตู่'ยึดดาบสธ. ! ทำจัดซื้อ'พัสดุ'เวชภัณฑ์'ชะงัก' กระพบนักรบชุดขาวสู้โควิด-19

(แนวหน้าออนไลน์, 12 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 26 เราบุคลากรสาธารณสุขเป็นทหารในแนวหน้าพร้อมสู้กับไวรัส แต่ขอให้เรามีชุดเกราะ

ป้องกันตัวอย่างเพียงพอด้วย ก็เท่านั้นครับ

(โพสทูเดย์ออนไลน์, 2 มีนาคม 2563)

ตัวอย่างที่ 27 ภาพสินธุ์ณรงค์ฉีดวัคซีนมอบเสื้อเกราะให้กำลังใจอสม.สู้ภัยโควิด-19

(เดลินิวส์ออนไลน์, 13 มิถุนายน 2564)

³ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของ “อาวุธ” ว่า (1) น. เครื่องมือที่ใช้ในการทำร้าย ทำลาย ป้องกัน ต่อสู้ หรือฆ่า (2) น. โดยปริยายหมายถึง สิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น ใช้ปัญญาเป็นอาวุธ, (3) สิ่งซึ่งโดยสภาพได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประทุษร้ายร่างกายของบุคคล และรวมถึงสิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพแต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ม.ป.ป.)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ “อาวุธ” เปรียบได้กับวัคซีนที่จะช่วยป้องกันการติดเชื้อลดอาการป่วยหนักหรือลดการสูญเสียชีวิตจากการติดเชื้อ “ดาบ” เปรียบได้กับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขในการอนุมัติการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุและเวชภัณฑ์ที่สนับสนุนการทำงานของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ เช่นเดียวกับ “ชุดเกราะ” เปรียบเสมือนกับเครื่องมือ ชุดป้องกัน เวชภัณฑ์ต่าง ๆ สำหรับการทำงานของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ และการมอบ “เสื้อเกราะ” เปรียบได้กับการฉีดวัคซีนให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ทำงานใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่และต้องสัมผัสกับกลุ่มเสี่ยงเป็นอันดับแรก เพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด 19 การเปรียบเทียบนี้ทำให้เห็นว่าการฉีดวัคซีนเป็นอาวุธที่จะเอาชนะเชื้อโควิดได้และ “วัคซีนคือที่พึ่งของมนุษย์” ในการเอาชนะเชื้อไวรัส

5.1.8 ถ้อยคำอุปลักษณ์ผลของสงคราม เป็นการนำถ้อยคำอุปลักษณ์ที่แสดงผลของการทำสงครามหรือการต่อสู้กับข้าศึกศัตรูมาเปรียบเทียบกับผลของการป้องกัน กำจัด หรือรักษาโรคที่เกิดจากเชื้อโควิด 19 ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 26 คำ เช่น แกร่ง, แข็งแกร่ง, ชนะ, ชัยชนะ, พ่ายแพ้, เหลียงพล้ำ, แพ้, ยกธงขาว, ยอมแพ้, รอด, รอดพ้น, ราบคาบ, สาหัส, สาหัสสาครรจ์, อยู่รอด, เอาไม่อยู่

ตัวอย่างที่ 28 การต่อสู้ของบิกตู ครึ่งนี้ จึงมีทางเลือกเดียว นั่นคือ “ต้องชนะ” พาประเทศชาติและประชาชนให้รอดพ้นจากวิกฤติไปได้ตามให้คำมั่นเอาไว้ เพราะถ้าเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ “เอาไม่อยู่” ตัวบิกตูเองก็อยู่ไม่ได้ ก็เท่านั้นเอง !

(สยามรัฐออนไลน์, 28 มีนาคม 2563)

ตัวอย่างที่ 29 'แม่ทัพใหญ่'ประกาศสู้สงครามโควิดมาเกือบ 100 วัน มั่นใจประเทศไทยต้องชนะศึกนี้

(แนวหน้าออนไลน์, 10 เมษายน 2564)

ตัวอย่างที่ 30 ดูเหมือนว่ายังไม่ประสบความสำเร็จในเชิงรุก เพราะยังไม่สามารถต่อสู้เอาชนะกับไวรัสโควิด19 ศัตรูที่มองไม่เห็นตัวให้สยบราบคาบลงได้ !!!

(สยามรัฐออนไลน์, 4 เมษายน 2563)

การเลือกใช้คำว่า “ชนะ” “รอดพ้น” “พ่ายแพ้” “เอาไม่อยู่” “สยบราบคาบ” เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์แสดงผลของสงคราม เปรียบการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นเหมือนการทำสงคราม หากการสามารถป้องกันการติดเชื้อและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสหรือทำให้เชื้อไวรัส “สยบราบคาบ” ถือว่า “ชนะ” และ “รอดพ้น” จากข้าศึกศัตรู ในขณะที่การไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาด หรือ “เอาไม่อยู่” จนเกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ถือว่า “พ่ายแพ้” ต่อข้าศึกศัตรู และต้องแสดงความรับผิดชอบทางการเมือง

จากข่าวหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์ข้างต้นเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามีการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของสงครามมากล่าวถึงการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ถ้อยคำอุปลักษณ์เหล่านี้ล้วนสะท้อนอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ

สงคราม] ที่เปรียบเทียบแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นเสมือน “การทำสงคราม” โดยมีเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด19 เป็น “ข้าศึกศัตรู” ที่เข้ามารุกราน เพื่อกำจัดข้าศึกศัตรูที่เข้ามารุกราน รัฐบาล แพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ และประชาชนจึงเป็น “ผู้เข้าร่วมสงคราม” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็น “แม่ทัพใหญ่” หรือผู้บัญชาการ แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์เป็นเสมือน “นักรบ” หรือแนวหน้า ประชาชนเป็น “กองหนุน” หรือแนวหลัง พื้นที่หรือบริเวณที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสคือ “สมรภูมิ” หรือสถานที่ทำสงคราม การแพร่กระจายของเชื้อไวรัส การติดเชื้อและเจ็บป่วยของมนุษย์เป็น “การโจมตีของข้าศึกศัตรู” การหาแนวทางแก้ไขและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส การสกัดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส การรักษาโรคที่เกิดขึ้นเพื่อขจัดหรือทำลายเชื้อเป็น “การต่อสู้หรือรับมือกับข้าศึกศัตรู” การสวมหน้ากาก ชุตป้องกัน เวชภัณฑ์ การกักตัวที่บ้าน การรักษาระยะห่างทางสังคม และวัคซีนเป็น “อาวุธ” ที่ใช้ในการต่อสู้กับข้าศึกศัตรู และ “ผลของสงคราม” คือ การสามารถป้องกันการติดเชื้อและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสถือเป็น “ชัยชนะ”เหนือข้าศึกศัตรู ในขณะที่การไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดจนเกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนถือเป็น “ความพ่ายแพ้” ต่อข้าศึกศัตรู อุปลักษณะเชิงมนทัศน์นี้ทำให้เข้าใจมุมมองของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ว่ามีความรุนแรงเสมือนการทำสงคราม และโควิด 19 คือข้าศึกศัตรูที่รุกรานชีวิตของประชาชนทำให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง โดยมีการถ่ายโยงความหมาย (conceptual mapping) จากวงความหมายต้นทางหรือแบบเปรียบ (source domain) ไปยังวงความหมายปลายทางหรือสิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain) อย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถเทียบองค์ประกอบหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

(source domain)

[สงคราม]

การทำสงคราม

ข้าศึกศัตรู/คู่ต่อสู้/ผู้บุกรุก

ผู้เข้าร่วมสงคราม

สถานที่ทำสงคราม

การกระทำ/การโจมตีของข้าศึกศัตรู

การต่อสู้/รับมือกับข้าศึกศัตรู

อาวุธ

วงความหมายปลายทาง

(target domain)

[โควิด]

การแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

รัฐบาล, แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์, ประชาชน

พื้นที่หรือบริเวณที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส

การแพร่กระจายของเชื้อไวรัส, การติดเชื้อและเจ็บป่วยของมนุษย์

การหาแนวทางแก้ไขและป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส, การสกัดการแพร่ระบาดของไวรัส, การรักษาโรคที่เกิดขึ้นเพื่อขจัดหรือทำลายเชื้อ

เวชภัณฑ์ หน้ากาก ชุตป้องกัน วัคซีน

การกักตัวที่บ้าน, การรักษาระยะห่างทางสังคม

ผลของสงคราม

การสามารถป้องกันการติดเชื้อและแก้ไขปัญหา
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส, การไม่สามารถ
ควบคุมการแพร่ระบาดจนเกิดการสูญเสียชีวิต
และทรัพย์สินของประชาชน

5.2 หน้าทีของอุปลักษณเชิงมนทศน [ควิด คอ สงคราม]

จากการวิเคราะห์หน้าทีของอุปลักษณเชิงมนทศน [ควิด คอ สงคราม] ในข่าวออนไลน์ไทย พบว่า
อุปลักษณเชิงมนทศนดังกล่าวทำหน้าที่ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการถ่ายทอดความคิด ด้านบุคคลสัมพันธ์
ด้านการเรียบเรียงความ ในบรรดาหน้าทีทั้งสามผู้วิจัยพบว่า ในข่าวออนไลน์ไทยมีหน้าทีในการถ่ายทอดความคิด
เด่นชัดที่สุด ดังนี้

5.2.1 หน้าทีด้านการถ่ายทอดความคิด เป็นการอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งทีผู้ใช้ภาษาไม่คุ้นเคย
หรือไม่มีประสบการณ์มาก่อน หรือสิ่งทีอยู่ไกลตัวด้วยการเปรียบกับสิ่งทีเป็นรูปธรรมมากกว่า ไกลตัวหรือ
คุ้นเคยกว่า การใช้อุปลักษณจะช่วยให้เข้าใจและเห็นภาพความคิดทีต้องการจะสื่อได้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งยังสามารถ
ถ่ายทอดความคิดไปยังประชาชนหรือสามารถเปลี่ยนมุมมองใหม่ให้แก่ผู้รับสารด้วย ดังนี้

1) อธิบายสิ่งทีเป็นนามธรรมและเป็นแบบจำลอง (Explanation and modeling) เป็นการใช
กรอบมนทศนสงครามหรือการนำอุปลักษณเชิงมนทศนสงครามมาอธิบายหรือขยายความ ช่วยทำให้เกิด
มโนภาพและเข้าใจสิ่งทีถูกเปรียบ คือ ควิด ซึ่งมีความเป็นนามธรรมผ่านแบบเปรียบทีมีความเป็นรูปธรรมหรือ
สิ่งทีผู้ใช้ภาษามีความคุ้นเคยมากกว่า คือ สงคราม

ตัวอย่างที่ 31 “สงครามกับโรคระบาดเป็นการสู้กับเชื้อโรค สถานพยาบาลต้องเตรียมให้พร้อม ใช้ได้จริง
เตรียมเครื่องมือบุคลากรให้พร้อม แบ่งให้ดีว่าอันไหนเป็นรพ.สำหรับโรครุนแรง
อันไหนไม่รุนแรง สุดท้ายเรื่องบริหารจัดการ นีคือสงครามโรคระบาดของคนทั้งชาติ
ฉะนั้นท่านนายกฯ ต้องลงมำบัญชาการเอง ซึ่งท่านก็ลงมำอยู่ร่วมกับขุนพลคู่ใจแต่ขุนพล
ต้องเลือกให้ดี ให้เหมาะสม มีความรู้ ความชำนาญ เชี่ยวชาญสู้กับโรคระบาด ไม่ใช่
การบริหารแบบเล่น ๆ”

(โพสทูเดย์ออนไลน์, 28 มีนาคม 2563)

ตัวอย่างที่ 32 ทีมบุคลากรทางการแพทย์ด้านหน้ากำลังต่อสู้สงครามประหนึ่งชาวบ้านบางระจันที่
ใส่ชุดตะเบ็งมานและเอาจอบ ขวาน มีด มาสู้ศึก ขอปืนใหญ่ไป แต่ไม่ได้มาได้แต่ปืนแก๊ป
และตอนนี้พยายามหล่อปืน ตีดาบใช้ตามมีตามเกิด

(เดลินิวส์ออนไลน์, 25 มิถุนายน 2564)

จากตัวอย่างอุปลักษณเชิงมนทศน [ควิด คอ สงคราม] ช่วยอธิบายและแสดงให้เห็นภาพของ
การพยายามแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของควิด ซึ่งมีความเป็นนามธรรมให้ชัดเจนขึ้นผ่านแบบเปรียบ

การต่อสู้ในการทำสงคราม ถ้อยคำอุปลักษณ์สงครามข้างต้นช่วยอธิบายให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโควิดเปรียบได้กับการทำสงคราม โดยนำลักษณะของการทำสงครามที่ต้องมีการบัญชาการ การวางแผน การวางยุทธวิธีหรือยุทธศาสตร์การรบ การมีขุนพลหรือนักรบ และการเตรียมอาวุธยุทธโปกรณ์ในการรบมาเป็นแบบเปรียบเทียบอธิบายว่า การแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีการสั่งการ วางแผน เตรียมพร้อมด้านบุคลากรและอุปกรณ์ทางการแพทย์ โดยมีแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์เป็นผู้ร่วมจัดการกับปัญหาดังกล่าวซึ่งมีความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะปัญหานั้นเช่นเดียวกับการทำสงคราม

2) กำหนดมุมมองใหม่ (Reconceptualization) อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์สงครามนอกจากช่วยอธิบายความแล้วยังช่วยให้ผู้รับสารเปลี่ยนมุมมองใหม่ ทั้งนี้การเปลี่ยนมุมมองมิได้เป็นการลบความคิดหรือมุมมองที่มีอยู่เดิม แต่เป็นการเพิ่มมุมมองหรือเน้นมุมมองในสิ่งที่ผู้รับสารไม่ได้ให้ความสำคัญให้มีความเด่นชัดมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 33 ไวรัสจะโจมตีได้ทุกจุด เรามีทางเลือกเดียวคือต้องร่วมกันสู้ โดยทุกคนเป็นนักรบหมด ในช่วงที่เราใช้มาตรการสังคมคือการเก็บตัวอยู่ในบ้าน ที่จริงคือการเป็นแนวหน้าสุดในการต่อสู้กับศัตรู แต่ในวันที่เรายู่บ้านเท่ากับช่วยกันเปิดเผยตัวตนของเชื้อโรคได้ทุก ๆ วัน เมื่อครบ 14 วันตามทฤษฎีเชื้อโรคก็จะถูกเผยตัวได้หมด แต่ในความเป็นจริงจะมีอีกส่วนหนึ่งซึ่งหลุดรอดไปได้ ถ้าใช้เวลา 1 เดือนก็ถือว่าน่าจะหลงเหลืออยู่น้อยมาก..

(ข่าวสดออนไลน์, 31 มีนาคม 2563)

ตัวอย่างที่ 34 “อาวุธสำคัญ” ชิ้นหนึ่ง ! ที่น่าจะช่วยขับเคลื่อนการปราบเจ้าเชื้อโควิด-19 อันดับแรก คือต้องมี “จิตสำนึก” อันแรงกล้าที่จะช่วยกันทำเพื่อชาติบ้านเมือง เพราะทุกคนสามารถทำได้คือ “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” หากรวมกันตายหมู่-แยกกันอยู่เรารอด

(เดลินิวส์ออนไลน์, 3 เมษายน 2563)

จากตัวอย่างอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] ทำให้ผู้รับสารมีมุมมองต่อการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโควิดเหมือนการทำสงคราม แต่เปลี่ยนมุมมองหรือกำหนดมุมมองของผู้รับสารจากเดิมที่มีมุมมองว่า การต่อสู้กับโควิดเป็นหน้าที่ของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์เท่านั้น ซึ่งเปรียบเหมือนนักรบแนวหน้าที่คอยต่อสู้กับเชื้อโควิด แต่อุปลักษณ์นี้เปลี่ยนมุมมองว่า ประชาชนทุกคนก็เป็นนักรบหรือกองหนุนที่สามารถต่อสู้หรือช่วยแก้ไขปัญหาคovidได้เช่นกันและยังช่วยลดภาระของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ด้วย นอกจากนี้ยังเปลี่ยนมุมมองจากเดิมที่เข้าใจว่า การแก้ไขปัญหามองต้องอยู่ร่วมกันจำนวนมาก หรือ “รวมกันเราอยู่ แยกอยู่เราตาย” เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาก็จะประสบผลสำเร็จได้ง่าย แต่ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิดเป็นการต่อสู้กับเชื้อโรคที่มองไม่เห็นซึ่งต้องอาศัยการต่อสู้ที่เรียกว่า “แยกกันเราอยู่ รวมหมู่เราตาย” ถือเป็นการแยกกันต่อสู้ เว้นระยะห่างทางสังคมจึงจะสามารถหยุดยั้งและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดนี้ได้

5.2.2 หน้าด้านการถ่ายทอดความคิดและด้านบุคคลสัมพันธ์

1) เป็นแนวเทียบหรือเป็นการทิ้งเหตุผลเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังทำหรือไม่ทำบางอย่าง (Argument by analogy and/or false reasoning) อุปลักษณ์สงครามทำหน้าที่เป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผู้ฟังทำหรือไม่ทำบางอย่าง โดยมุ่งเน้นหวังผลเกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมทั้งใช้ในการจูงใจหรือโน้มน้าวใจผู้รับสารด้วย หน้าที่นี้ถือเป็นหน้าที่ที่มีความคาบเกี่ยวกับ 2 หน้าที่ คือ ทำหน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิดและด้านบุคคลสัมพันธ์

ตัวอย่างที่ 35 เราจึงจำเป็นต้องร่วมมือกันระดับประเทศอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อนในรุ่นเรา จึงจะสามารถเอาชนะศัตรูของชาติที่ร้ายกาจที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่านี้ได้ ด้วยยุทธศาสตร์การรบที่กล้ากรองมาเป็นอย่างดีและกำลังทำอยู่นี้ที่เรียกว่า “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ขอเป็นกำลังใจให้ทุกคนทำสำเร็จและมีชัยชนะเหนือมหันตภัยโลกาไวรัสโควิด-19 นี้ อย่างแท้จริงครับ

(สยามรัฐออนไลน์, 3 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 36⁴ ปัญหาอันใหญ่หลวงครั้งนี้ ชาวไทยทุกคนต้องหันหน้ามาร่วมมือกันฝ่าฟันวิกฤติ “ต้องรอด” ไปด้วยกันให้ได้ หากตั้งใจง่าย ๆ ให้ทุกคนเห็นว่าประเทศไทยกำลัง “สู้ศึกสงครามโรคระบาด” ไม่ใช่จะปล่อยให้เพียงทีมแพทย์-พยาบาล บุคลากรทางสาธารณสุข หรือหน่วยงานรัฐลุยสู้กันตามลำพังกับทัพของข้าศึกคือเจ้าเชื้อโควิด-19 ที่กำลังระบาดไปทั่วเกือบทุกหัวระแหง “อาวุธสำคัญ” ชิ้นหนึ่งที่น่าจะช่วยขับเคลื่อนการรบเจ้าเชื้อโควิด-19 อันดับแรกคือ ต้องมี “จิตสำนึก” อันแรงกล้าที่จะช่วยกันทำเพื่อชาติบ้านเมือง เพราะทุกคนสามารถทำได้คือ “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” หากรวมกันตายหมู่-แยกกันอยู่เรารอด

(เดลินิวส์ออนไลน์, 3 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 37 สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ณ เวลานี้ยังรุนแรงต่อเนื่อง ตัวเลขผู้ติดเชื้อล่าสุดตกวันละ 2-3 พันคน ยอดรวมทะลุ 1 แสนกว่ารายแล้ว และยังมีที่ทำตัวเลขต่าง ๆ จะลดลง เพราะฉะนั้นสิ่งสำคัญที่สุดที่ผมได้เน้นย้ำเสมอมา คือต้องเร่งจัดหาและกระจายวัคซีนให้เร็วที่สุดเพื่อสร้าง “ภูมิคุ้มกันหมู่” ซึ่งจะเป็น “อาวุธ” สำคัญในการต่อสู้กับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญในการฟื้นเศรษฐกิจของไทย

(กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 1 มิถุนายน 2564)

⁴ จากการศึกษาพบว่า อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] บางตัวอย่างสามารถทำหน้าที่ได้หลายหน้าที่ ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่ามีความคาบเกี่ยวกับ 2 หน้าที่ คือ ทำหน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด โดยเป็นการกำหนดมุมมองใหม่ (Reconceptualization) และหน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์

จากตัวอย่างอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] การเลือกใช้กรอบมนทัศน์สงคราม และ ถ้อยคำอุปลักษณ์สงคราม เป็นการถ่ายทอดความคิดที่เป็นนามธรรมเป็นรูปธรรม ช่วยอธิบายและแสดงให้เห็น ภาพของการพยายามแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด นอกจากทำหน้าที่ถ่ายทอดความคิดแล้ว การถ่ายทอด ความคิดนั้นยังส่งผลให้เกิดหน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์หรือมุ่งเน้นหวังผลให้ผู้รับสารเกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จากตัวอย่างที่ 35 และ 36 ผู้ส่งสารต้องการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อเอาชนะโควิด 19 และ กระตุ้นสำนึกรับผิดชอบที่ทุกคนต้องร่วมกันต่อสู้เอาชนะเชื้อโรคร้ายนี้ให้ได้ โดยเน้นให้พลเมืองต้องแสดง ความรับผิดชอบในการคลี่คลายวิกฤตของชาติร่วมกัน โดยปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด อย่างเคร่งครัด⁵และในตัวอย่างที่ 37 เป็นการสื่อสารไปยังนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้มีอำนาจในการจัดสรรวัคซีนให้เร่งจัดหาวัคซีนและกระจายวัคซีนให้แก่ประชาชนให้เร็วที่สุดเพื่อสร้าง “ภูมิคุ้มกันหมู่”

5.2.3 หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ

หน้าที่ด้านเรียบเรียงความเป็นการช่วยให้ข้อความมีเอกภาพและสัมพันธภาพ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการจดจำ โดยเฉพาะข่าวในหนังสือพิมพ์มีลักษณะเด่นในการใช้ภาษา คือ ใช้คำสั้น กระชับ สะดุดตา ใช้คำเกินจริงเพื่อทำให้คำโดดเด่นขึ้น รวมทั้งช่วยประหยัดถ้อยคำแต่สามารถสื่อความได้มากทำให้ผู้รับสาร เกิดการจดจำได้ดี

1) ช่วยเรียบเรียงความ (Textual structuring) อุปลักษณ์สงครามนี้ถือว่าเป็นอุปลักษณ์ เชิงโครงสร้าง (Structural metaphor) กล่าวคือ แบบเปรียบเทียบและสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน อย่างเป็นระบบ ด้วยความสัมพันธ์ที่เป็นระบบนี้ส่งผลให้การเรียบเรียงความในทวิบทมีสัมพันธภาพที่ดี มีการลำดับความคิดเป็นระบบ

ตัวอย่างที่ 38 ดูเหมือนแนวรบโควิด-19 จะมีสัญญาณดีขึ้นเรื่อย ๆ หลัง “บิ๊กตู” พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ตัดสินใจใช้ “ยาแรง” ออกพระราชกำหนดบริหาร ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) หรือศบค. ตามมาด้วยประกาศห้ามออกนอก เคหสถานหรือ เคอร์ฟิว 6 ชั่วโมง ขณะเดียวกัน แม้ “บิ๊กตู” จะรั้งตำแหน่ง “แม่ทัพปราบโควิด” แต่ระยะหลังเลือกที่จะโลว์โปรไฟล์ไม่ตอบโต้ในประเด็นการเมือง ยิ่งลด โทนความร้อนแรงลงไปได้มาก บรรดานักการเมืองจึงมีสภาพไม่ต่างจากถูกล็อกดาวน ที่น่าสนใจคือการเลือกใช้ “ขุนพล”ในการทำศึกครั้งนี้เป็นไปอย่างมีนัยสำคัญ ในทวิบท สปอตไลต์ฉายจับมาที่ นพ.ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน ซึ่งเข้ามารับหน้าที่

⁵ จากการศึกษาผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า รัฐในฐานะผู้ควบคุมควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มักใช้กลวิธีในการสื่อสาร เพื่อกระตุ้นสำนึกรับผิดชอบให้ประชาชนปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ตามคำสั่งของรัฐ และกล่าวโทษประชาชนที่ไม่ปฏิบัติตาม มาตรการดังกล่าว จึงเกิดการแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางซึ่งการสื่อสารวิธีดังกล่าวนำไปสู่ความไม่พอใจของประชาชนอย่างมาก เนื่องจากการแพร่ระบาดที่เกิดขึ้น รัฐต้องมีส่วนรับผิดชอบด้วย

โฆษกศบค. สามารถแก้ไขปัญหาการสื่อสารภาครัฐไปยังประชาชนที่ก่อนหน้านี้ค่อนข้างวิกฤติ พุดกันไปคนละทิศคนละทาง สร้างความสับสน เมื่อโพสมาอยู่ที่ “หมอทวีศิลป์” เป็นผู้ให้ข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาด และข้อปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี พุดเรื่องยากให้เข้าใจง่ายกลายเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

(สยามรัฐออนไลน์, 18 เมษายน 2563)

จากตัวอย่างอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] แสดงให้เห็นหน้าที่เรียบเรียงความซึ่งช่วยลำดับความและลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ ในที่นี้คือการเรียบเรียงเหตุการณ์และสถานการณ์การแก้ไขปัญหแพร่ระบาดของโควิด และการเปรียบเทียบองค์ประกอบของการวางแผนและจัดการกองกำลังในการทำสงครามกับองค์ประกอบของการแก้ไขปัญหาคovidอย่างเป็นระบบ ได้แก่ สถานที่ที่มีการระบาดของโควิดเป็นแนวรบ นายกรัฐมนตรีเป็นแม่ทัพใหญ่ แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญคือขุนพล การออกพระราชกำหนด คือ การปราบโควิด

2) ช่วยให้ง่าย ทำให้โดดเด่น ใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มาก (Enhancing memorability, foregrounding, and in formativeness) พบว่า อุปลักษณ์ที่ปรากฏมีหน้าที่ช่วยเรียบเรียงความ โดยช่วยให้เกิดการจดจำด้วยการนำมนทัศน์สงครามมาเปรียบเทียบกับโควิด ทำให้โดดเด่น และช่วยลดการอธิบายหรือไม่ต้องบรรยายมาก ซึ่งพบเห็นได้อย่างโดดเด่นในส่วนของพาดหัวข่าว (Headline) ของหนังสือพิมพ์

ตัวอย่างที่ 39 ส่ง 'นักรบชุดขาว' เสริมทัพสู้ศึกโควิด-19 สมรภูมิ 'ภูเก็ต' นำหัวง

(กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 15 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 40 บำรุงราษฎร์ จัดทัพนักรบเสื้อกาวน์ รับมือโควิด

(ฐานเศรษฐกิจออนไลน์, 7 เมษายน 2563)

ตัวอย่างที่ 41 สยบเชื้อร้ายโควิด-19 วัคซีนคำตอบสุดท้าย

(ไทยรัฐออนไลน์, 23 เมษายน 2563)

จากตัวอย่างถ้อยคำอุปลักษณ์ “นักรบชุดขาว” “นักรบเสื้อกาวน์” เป็นการนำสัญลักษณ์หรือภาพของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ที่สวมเสื้อผ้าสีขาวมาเปรียบเทียบทำให้เกิดความโดดเด่นและผู้รับสารสามารถเชื่อมโยงได้ทันที นอกจากนี้ความหมายของเสื้อกาวน์ยังสื่อถึงความหมาย 3 นัย คือ (1) สื่อถึงความสะอาดและความบริสุทธิ์ (2) สื่อถึงหน้าที่ในการป้องกันสิ่งสกปรกหรือเชื้อโรค (3) สื่อถึงคุณธรรมจริยธรรม จิตใจที่ใสสะอาด ไม่ลำเอียงหรือแบ่งแยกชนชั้นวรรณะ นอกจากนี้การใช้คำว่า “เสริมทัพ” “จัดทัพ” “สยบ” ยังเป็นคำที่สื่อถึงการกระทำเพื่อต่อสู้กับศัตรูเปรียบได้กับกระบวนการวางแผน เตรียมการเพื่อต่อสู้กับศัตรู ถือเป็นการใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มาก

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] ในหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์ พบการเปรียบเทียบโควิดเป็นสงคราม ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากถ้อยคำอุปลักษณ์สงครามที่นำมาเปรียบเทียบกับโควิดจำนวนทั้งสิ้น 162 คำ ครอบคลุมองค์ประกอบทางความหมายที่เชื่อมโยงจากวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทางอย่างเป็นระบบ โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ค้นพบมีความหมายเกี่ยวกับการทำสงคราม สามารถจำแนกได้เป็น 8 กลุ่มความหมาย ได้แก่ (1) ถ้อยคำอุปลักษณ์การทำสงคราม (2) ถ้อยคำอุปลักษณ์ข้าศึกศัตรู (3) ถ้อยคำอุปลักษณ์ผู้เข้าร่วมสงคราม (4) ถ้อยคำอุปลักษณ์การกระทำหรือกิจการของข้าศึกศัตรู (5) ถ้อยคำอุปลักษณ์การกระทำหรือกิจการต่อสู้กับข้าศึกศัตรู (6) ถ้อยคำอุปลักษณ์สถานที่ทำสงคราม (7) ถ้อยคำอุปลักษณ์อาวุธ และ (8) ถ้อยคำอุปลักษณ์ผลของสงคราม ถ้อยคำอุปลักษณ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นมนทัศน์หลายประการ เช่น การแพร่ระบาดของโควิด 19 คือ การรุกราน โควิด 19 เป็นภัยอันตรายของมนุษย์ ซึ่งต้องกำจัดให้หมดไป แพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ และวัคซีนคือที่พึ่ง นอกจากนี้ อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] ยังทำหน้าที่ 3 ด้าน คือหน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ และหน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ ทั้งนี้ จากผลการศึกษาพบข้อสังเกตที่น่าสนใจหลายประการ ดังนี้

(1) มโนทัศน์ที่เปรียบเทียบแก้ไขปัญหาโควิดคือการทำสงครามหรืออุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] ของคนไทยที่ค้นพบในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อมูลทางภาษาและงานวิจัยของต่างประเทศ เช่น Sun (2021) ที่ศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ในการรายงานข่าวโควิดของสำนักข่าว KBS แห่งเกาหลีใต้ และสำนักข่าว CCTV ของจีน พบว่า สถานีโทรทัศน์ทั้งสองแห่งมีการใช้อุปลักษณ์สงคราม “COVID-19 IS WAR” ในการรายงานข่าว เช่น 민주 “코로나 전쟁, 국민 지킬 것”...포스트 총선 체제 정비 (ประชาธิปไตย “สงครามโควิด, ปกป้องประชาชน” การซ่อมแซมระบบหลังเลือกตั้งทั่วไป) และ 以更坚定的信心更顽强的意志·坚决打赢疫情防控的人民战争 (สงครามที่ประชาชนจะเอาชนะภัยอันตรายนี้ด้วยความเชื่อมั่นอันเด็ดเดี่ยวและจิตใจอันแน่วแน่) นอกจากนี้ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยอนฮัปนิวส์ (Yonhap News, 27 May 2021) ของเกาหลีใต้ยังปรากฏการนำอุปลักษณ์มาใช้ในการรายงานข่าวเช่นกัน เช่น 코로나와의 전쟁, 최전선이 위태롭다...한달 초과근무 110 시간 (สงครามโควิด, แนวหน้าเป็นห่วง.. “1 เดือนทำงานล่วงเวลา 110 ชั่วโมง”) สะท้อนให้เห็นว่า ไม่เพียงแต่สังคมไทยที่มีมุมมองว่า การแก้ไขปัญหการแพร่ระบาดของโควิดเป็นการทำสงครามเท่านั้น แต่ในต่างประเทศก็พบการใช้อุปลักษณ์สงครามที่มีความเด่นชัดเช่นกัน

(2) ผู้ใช้ภาษามีมนทัศน์ว่าโควิดเป็นศัตรูผู้ทำร้าย และเป็นภัยอันตรายของมนุษย์ ซึ่งเป็นมุมมองเชิงลบของมนุษย์ที่มีต่อเชื้อไวรัส จึงเปรียบเทียบโควิดเป็นข้าศึกศัตรู สอดคล้องกับธนพล เอกพจน์วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา และปานปั้น ปลั่งเจริญศรี (2563) ชิน เชื้อ และ ดิอนา คาช่า (2565) โดยพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมนทัศน์ดังกล่าวจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สื่อถึงข้าศึกศัตรู และถ้อยคำการกระทำหรือกิจการต่อสู้กับข้าศึกศัตรูซึ่งพบมากที่สุด นั่นแสดงให้เห็นว่า มนุษย์มองว่าโควิดเป็นศัตรูผู้รุกรานและเข้ามาทำลาย ทำร้าย และสร้างความเดือดร้อน สร้างความทุกข์กายทุกข์ใจให้แก่มนุษย์ ดังนั้นมนุษย์

จึงกระทำทุกวิถีทาง และแสวงหาหนทางรับมือและต่อสู้กับการแพร่ระบาดของโควิดเพื่อให้รอดพ้นจากภัยคุกคามจากเชื้อไวรัสร้าย นอกจากนี้ในหนังสือพิมพ์ต่างประเทศก็พบ เช่น หนังสือพิมพ์เดอะนิวยอร์กไทม์ “Europeans Erect Borders Against Coronavirus, but the Enemy Is Already Within” (Erlanger, 15 March 2020) หนังสือพิมพ์ อัลจาซีรา (AUazeera) Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu spoke of the “war against an invisible enemy” (Schwobel-Patel, 6 April 2020)

(3) การใช้ถ้อยคำอ้างถึงสงครามหรือสมรภูมิการรบและการใช้ถ้อยคำอ้างถึงโควิดในข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย ผู้วิจัยสังเกตว่า มีการใช้ถ้อยคำเพื่ออ้างถึงการทำสงครามกับโควิดมีการใช้คำที่น่าสนใจ อาทิ การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบความรุนแรงและความน่ากลัวของไวรัสกับการทำสงคราม ตัวอย่างเช่น “สงครามเชื้อไวรัส” “สงครามโรคระบาด” “สงครามไวรัส” “สงครามไวรัสร้าย” “มหาสงครามโควิด” การนำลักษณะรูปร่างของเชื้อโควิดมาอ้างถึง ซึ่งสะท้อนให้ลักษณะของเชื้อไวรัสว่าเป็นเชื้อโรคที่มีขนาดเล็ก ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ตัวอย่างเช่น “ไวรัสศัตรูเชื้อโรคตัวเล็ก ๆ” “ศัตรูตัวจิ๋ว” “เจ้าตัวจิ๋ว” “ข้าศึกที่มองไม่เห็น” “ศัตรูที่มองไม่เห็นตัว” “ศัตรูที่มองไม่เห็น” “วายร้ายที่มองไม่เห็น” การนำความรุนแรงของเชื้อโรคหรือความร้ายกาจที่ทำให้ถึงอันตรายแก่ชีวิตมนุษย์มาอ้างถึง ตัวอย่างเช่น “เชื้อไวรัสสมฤตยู” “ไวรัสมรณะ” “ไวรัสตัวร้าย” “ไวรัสมรณะโควิด19” “กองทัพปีศาจไร้เงาโควิด19”

จากผลการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [โควิด คือ สงคราม] ของสังคมไทยและโลกที่สะท้อนผ่านหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นวิกฤตสุขภาพที่ส่งผลกระทบต่อประเทศและประชาชนในวงกว้าง ทั้งนี้ ประโยชน์หรือหน้าที่ที่สำคัญของการใช้อุปลักษณะสงคราม คือ การเรียบเรียงความคิดในการจัดการกับโควิด การเรียบเรียงเหตุการณ์และสถานการณ์การแก้ไขปัญหาแพร่ระบาดของโควิด รวมทั้งการเลือกใช้ถ้อยคำที่ช่วยให้จำ ทำให้โดดเด่น ใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มาก การถ่ายทอดความคิดจากสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งยังสามารถถ่ายทอดความคิดไปยังประชาชนหรือสามารถเปลี่ยนมุมมองใหม่ในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ การเว้นระยะห่างทางสังคม จึงจะสามารถหยุดยั้งและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดได้ รวมทั้งหน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อเอาชนะโควิด 19 และกระตุ้นสำนึกรับผิดชอบให้ทุกคนปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างเคร่งครัดอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1) ควรมีการศึกษาอุปลักษณะสงครามในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้แนวอุปลักษณะเชิงวิพากษ์ (CMA) เพื่อศึกษาว่าการเลือกใช้อุปลักษณะสงครามมาอธิบายเหตุการณ์หรือมุมมองนั้นสื่อความคิดใด มีอุดมการณ์ใด

2) ควรมีการศึกษาถ้อยคำที่ใช้อ้างถึงสงครามและเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ว่าสื่อความคิดหรือภาพแทน (representation) อย่างไร เนื่องจากผู้วิจัยพบว่า มีความน่าสนใจในการสื่ออุดมการณ์หรือความคิดบางประการจากการเลือกใช้ถ้อยคำที่ใช้อ้างถึงสงครามและเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น ปีศาจโควิด, มหันตภัยไวรัส, เจ้าตัวจิ๋ว

3) ควรมีการศึกษาอุปลักษณะสงครามในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างหรือเอกสารประเภทอื่น ๆ เช่น ทวิตเตอร์, เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อให้เห็นความแตกต่างหรือลักษณะเด่นของการใช้ภาษาในสื่อแต่ละประเภทที่สอดคล้องกับยุคสมัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกกาญจน์ วรสีหะ (2555). “การชุมนุมทางการเมืองคือการทำสงคราม” มโนทัศน์ที่สะท้อนจากอุปลักษณ์ข่าว การชุมนุมทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทย. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(2), 49-55.
- จิตติมา จารยะพันธุ์. (2539). *อุปลักษณ์สงครามในข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Digital Research Information Center.
<https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/71746>
- ชิน เชื้อ และ ดิอนา คาซา (2565). การศึกษาเปรียบเทียบถ้อยคำในการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนป้องกัน โควิด-19 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทย. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 42(2), 36-50.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมา ศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย*. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพล เอกพจน์, วิรัช วงศ์กัณันท์วัฒนา และ ปานปิ่น ปลั่งเจริญศรี (2563). [ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ ศัตรู]: การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคนไทยตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน. *วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 9(1), 1-37.
- ธีระยุทธ สุริยะ. (2562). “โรฮิงญาเป็นภัยอันตราย” ภาพตัวแทนของชาวโรฮิงญาในวาทกรรมข่าว: การวิเคราะห์ อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์. *มนุษยศาสตร์วิชาการ*, 26(1), 252-285.
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่3) พ.ศ.2563. (2563, 26 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 48 ง หน้า 1.
- รัชนิยา กลิ่นน้ำหอม และณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2551). การเมืองคือการรักษาโรค: มโนอุปลักษณ์ที่สะท้อน จากถ้อยคำอุปลักษณ์ของนักการเมืองไทย. *ภาษาและวรรณคดีไทย*, 25 (2551), 132-157.
- _____. (2560). “น้ำท่วมคือสงครามและประชาชนคือเหยื่อ” : มโนทัศน์ที่สะท้อนจากพาดหัวข่าว ในหนังสือพิมพ์ไทย. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ*, 19(1), 114-125.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (ม.ป.ป.). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*.
<https://dictionary.orst.go.th>

อุษา พงษ์ชัยวิบูลย์. (2544). การศึกษาอุปลักษณ์เรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนววรรณศาสตร์ปริชาน

[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. TU Digital collections.

http://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:116304

เอกพล ดวงศรี. (2561). กรรม: อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ที่สะท้อนความเชื่อในสังคมไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 10(1), 86-102.

ภาษาต่างประเทศ

Chiang, W., & Duann, R. (2007). Conceptual metaphors for SARS: 'war' between whom?

Discourse & Society, 18(5), 579-602.

Erlanger, S. (2020, March 15). *Europeans erect borders against Coronavirus, but the enemy is already within*. The New York Times. <https://www.nytimes.com/2020/03/15/world/europe/coronavirus-borders-fear.html>

Goatly, A. (1997). *The language of metaphors*. Routledge.

_____. (1998). *The language of metaphors*. Routledge.

Halliday, M.A.K. (1994). *An introduction to functional grammar*. (2nd ed.). E. Arnold.

Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphor we live by*. University of Chicago Press.

_____. (2003). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.

Schwobel-Patel, C. (2020, April 6). *We don't need a 'war' against coronavirus. We need solidarity*. Aljazeera. <https://www.aljazeera.com/opinions/2020/4/6/we-dont-need-a-war-against-coronavirus-we-need-solidarity>

Sun, M. (2021). *A contrastive study of conceptual metaphor in Korean and Chinese news reports about COVID-19*. [Master's Thesis, Ewha Womans University]. Dspace@EWha. <https://dspace.ewha.ac.kr/handle/2015.oak/256673>

Yao, S. (2018). อุปลักษณ์สงครามสู่ “ความฝันจีน”: มุมมองทางปริชาน. *มนุษยศาสตร์สาร*, 19(2), 71-101.

Yonhap News. (2021, May 27). *코로나와의 전쟁, 최전선이 위태롭다... 한달 초과근무 110 시간*. Yonhap News. <https://www.yna.co.kr/view/AKR20210527120900051>